

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2Obo/14/2015                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 7014201045                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 21.04.2016                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Beáta Miničová           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2016:7014201045.2 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v právnej veci žalobcu: Slovenská republika - Krajský súd v Bratislave, Justičná pokladnica, Záhradnícka 10, Bratislava, IČO: 215759, proti žalovanej: JUDr. Jana Závodská, advokátka so sídlom Alžbetina 3, Košice, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu: GEOCONSULT a.s., Werferova 1, Košice, IČO: 31 651 194, v konaní o určenie právneho dôvodu, výšky a poradia pohľadávky v sume XX,XX eur, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. februára 2015, č. k. 10Cbi/1/2014-57, jednohlasne, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 11. februára 2015, č. k. 10Cbi/1/2014-57 **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

### Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol, že vykonateľná pohľadávka žalobcu vyplývajúca z uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 27. 5. 2011, č. k. 11Cbi/2/2008-159, právoplatného a vykonateľného dňa 10. 11. 2012, prihlásená do konkurzu vedeného pod sp. zn 4K 43/98 ako pohľadávka proti podstate u správcu konkurznej podstaty v sume 99,50 eura je nesporná ako pohľadávka proti podstate. Žalovanú zaviazal zaplatiť trovy konania 16,50 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet Krajského súdu v Košiciach. Účastníkom náhradu trov nepriznal.

Súd prvého stupňa v rozhodnutí zdôraznil, že v posudzovanej veci predmetom konania nie sú trovy účastníkov konania v sporovej veci MVDr. Kamil Mochnay proti JUDr. Jane Závodskej, správkyňi konkurznej podstaty úpadcu Geoconsult, a.s. Košice o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, ale pohľadávka štátu, pretože žalovaná nezaplatila súdny poplatok za podané odvolanie. Z toho vyplýva, že pre rozhodnutie vo veci je podstatné posúdenie, či trovy prihlásené žalobcom u správkyne konkurznej podstaty úpadcu Geoconsult, a.s. sú pohľadávkou proti podstate a či ich možno uspokojiť z konkurznej podstaty.

Základným pravidlom konkurzného konania je, že konkurzných veriteľov možno uspokojiť len podľa právoplatného rozvrhového uznesenia. Výnimkou z tohto pravidla je ust. § 31 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“), podľa ktorého niektoré pohľadávky možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzu, prípadne sa uspokojia pred ostatnými pohľadávkami v rozvrhu. Podľa ust. § 31 ods. 1 ZKV v znení platnom od 1. 2. 1998 nároky na vylúčenie vecí z podstaty (§ 19 ods. 2), pohľadávky proti podstate (§ 31 ods. 2), nároky na oddelené uspokojenie (§ 28), nároky podľa § 5 ods. 2, nároky podľa § 9b ods. 3 a pracovné nároky (§ 31 ods. 3) možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania. Iné nároky možno uspokojiť len podľa právoplatného rozvrhového uznesenia. Podľa § 31 ods. 2 ZKV pohľadávky proti podstate vzniknuté po vyhlásení konkurzu sú nároky na náhradu nákladov spojených s udržiavaním a správou podstaty vrátane nároku správcu na úhradu odmien a výdavkov, dane, poplatky, clá a pohľadávky z realizovaných štátnych záruk, neoprávnene použitých alebo zadržaných prostriedkov štátneho rozpočtu a rozpočtov štátnych fondov, ak ich splatnosť nastala v priebehu konkurzného konania, a ďalej nároky veriteľov zo zmlúv uzavretých správcom, ako aj nároky na vrátenie plnenia zo zmluvy, od ktorej sa odstúpilo podľa § 14 ods. 3 písm. a).

Súdne poplatky sa podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona. Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Poplatková povinnosť vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa súdu prvého stupňa žalovaná v predmetnom konaní nespochybnila, že uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. 5. 2011 č. k. 11Cbi/3/2008-159 jej bol vyrubený súdny poplatok za podané odvolanie a netvrdila ani, že tento súdny poplatok zaplatila alebo uvedené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku napadla odvolaním. Žalobca má teda judikovanú pohľadávkou, ktorá vznikla a stala sa splatnou po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu Geoconsult, a.s. Súdny poplatok má v konkurznom konaní rovnaký režim ako dane a poplatky a ak vznikli po vyhlásení konkurzu, resp. ich splatnosť nastala po vyhlásení konkurzu považujú sa podľa § 31 ods. 2 ZKV v znení platnom v čase začatia konkurzného konania na majetok úpadcu Geoconsult, a.s. za pohľadávky proti podstate. Je nepochybné, že pohľadávka žalobcu vznikla po vyhlásení konkurzu, keďže konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený 17. 3. 1999 a uznesenie o vyrubení súdneho poplatku za odvolanie žalovanej je z mája 2011 a stalo sa právoplatným a vykonateľným 10. 11. 2012. Pohľadávka žalobcu uplatnená u správkyne konkurznej podstaty spĺňa teda zákonom stanovené podmienky, charakterizujúce pohľadávkou proti podstate. Pre rozhodnutie v predmetnej veci je bez právneho významu, že rozsudky prvostupňového a odvolacieho súdu vo veci MVDr. Kamil Mochnay proti žalovanej o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty boli v dovolacom konaní zrušené, vrátane výroku o náhrade trov konania, pretože v tomto konaní súd nerozhoduje o trovách konania o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty. Úlohou súdu v predmetnom konaní je posúdiť, či pohľadávka žalobcu na základe predloženého právoplatného a vykonateľného rozhodnutia vznikla po vyhlásení konkurzu na majetok: úpadcu a či ju možno zaradiť medzi pohľadávky proti podstate.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, pretože žalovaná nebola v tomto konaní úspešná a úspešný žalobca trovy konania neuplatnil.

Proti rozsudku podala žalovaná odvolanie, v ktorom navrhla napadnutý rozsudok zrušiť, nakoľko v predmetnej veci prebieha konanie na Krajskom súde v Košiciach, pod sp. zn. 15Cbi/1/2014. V odôvodnení odvolania poukázala na ust. § 83 O. s. p., t.j. začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci

prebiehalo na súde iné konanie a ust. § 221 ods. 1 písm. d) O. s. p., t.j. súd rozhodnutie zruší, len ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa odvolateľky Krajský súd v Košiciach v napadnutom rozhodnutí nerešpektoval právny názor Najvyššieho súdu SR, ktorý rozhodol o mimoriadnom opravnom prostriedku tak, že predchádzajúce rozhodnutia (Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Cbi/3/2008-146 a Najvyššieho súdu SR 5Obo 57/2011-180) zrušil. Ak súd vydal rozhodnutie v rozpore so zákonom, úpadca ako účastník konania nemôže znášať za toto rozhodnutie dôsledky a byť zaviazaný platiť. Vzhľadom na právny stav v konaní, by malo byť o trovách konania rozhodnuté po právoplatnom skončení konania o vylučovacej žalobe, pričom súdy sú viazané právnym názorom súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom opravnom prostriedku. Žalovaná poukázala, že v prebiehajúcom konaní na Krajskom súde v Košiciach, pod sp. zn. 15 Cbi/1/2014, bude rozhodnuté aj o trovách konania. V uvedenej veci bol dňa 17. 03. 2015 vyhlásený rozsudok, ktorý však ešte nenadobudol právoplatnosť. V zmysle uvedeného považuje rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach, pod sp. zn. 10Cbi/1/2014 zo dňa 11. 02. 2015 za nezákonné, ktoré odporuje základnej procesnoprávnej zásade - prekážka prv začatého súdneho konania (prekážka litispendencie). Táto prekážka zabráňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Odvolateľka ďalej poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. 11. 2011, sp. zn. 5MCdo 17/2009, podľa ktorého o bezdôvodné obohatenie získané plnením, ktorého právny dôvod odpadol, pôjde tiež v prípade poskytnutia plnenia na základe právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia (zmieru, ktorého účinky uznesenia o schválení sú rovnaké ako pri právoplatnom rozsudku), ktoré bolo neskôr, v rámci konania o mimoriadnom opravnom prostriedku (obnovy konania, dovolania, či mimoriadneho dovolania), zrušené. Z uvedeného dôvodu zastáva názor, že priznaním predmetnej pohľadávky a jej úhradou by na strane žalobcu vzniklo bezdôvodné obohatenie, pretože Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí 15 Cbi/1/2014 rozhodne aj o trovách konania a neúspešného účastníka zaviazuje na ich náhradu.

Žalobca zotrval na svojom právnom názore, nesúhlasí s tvrdeniami žalovanej v jej odvolaní a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a v medziach dôvodov odvolania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky [www.nsud.sk](http://www.nsud.sk). Oboznámil sa s obsahom spisu, s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku, s odvolaním žalobcu a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní, nakoľko je nimi viazaný / § 212 ods. 1 O. s. p. /, konštatuje, že sa v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci súdom prvého stupňa. Súd prvého stupňa sa vo svojom rozsudku, ktorý je podrobne a presvedčivo odôvodnený, vysporiadal so všetkými argumentami žalobcu, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a na správnosť dôvodov uvedených v rozsudku odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu odkazuje.

Na zdôvodnenie správnosti rozhodnutia ešte uvádza, že je nesporné, že predmetom konania je pohľadávka štátu, pretože žalovaná nezaplatila súdny poplatok 99,50 eur za podané odvolanie v konaní na Krajskom súde v Košiciach, vedenom pod sp. zn. 11Cbi/3/2008. Predmetné uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 27.5.2011, č. k. 11Cbi/3/2008-159 s vyznačením právoplatnosti a vykonateľnosti obsahuje okrem iných aj poučenie, podľa ktorého mohla žalovaná podať voči nemu odvolanie do 15 dní odo doručenia a oznámenie, že v prípade nezaplatenia poplatku v sume 99,50 eur v určenej lehote troch dní od doručenia ho bude súd vymáhať.

Odvolací súd nechce opakovať právnu argumentáciu súdu prvého stupňa, ale podľa ust. § 5 ods.1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ. Je nespochybniteľné, že v danej právnej veci táto skutočnosť vznikla. Podanie riadneho opravného

prostriedku - odvolania podľa ustanovenia § 201 a nasl. O. s. p. patrí medzi dispozitívne úkony účastníka. Dispozičný princíp, ktorý je jednou zo základných zásad občianskeho súdneho konania, sa uplatňuje i v konaní odvolacom, ktoré bez návrhu nemôže byť začaté. Odvolanie teda plní funkciu návrhu na začatie odvolacieho konania.

V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie (§ 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb.). Treba uviesť, že poplatníkom je odvolateľ bez ohľadu na to, či je odvolateľ oprávnenou osobou alebo nie, či bolo odvolanie podané včas alebo oneskorene, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, resp. nemá náležitosti podľa ustanovenia § 205 ods. 1 O. s. p.. Poplatková povinnosť vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti značí vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. V odvolacom konaní vzniká poplatková povinnosť odvolateľovi (poplatníkovi) podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb.). Po podaní odvolania vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde rozhoduje súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd. Týmto orgánom je predovšetkým súd prvého stupňa. O poplatku za odvolanie v súvislosti s rozhodnutím vo veci samej sa rozhoduje uznesením.

Zákonodarcu upravil zákone č. 71/1992 Zb. aj zánik poplatkovej povinnosti v ust. § 5 ods. 2, 3, a to právoplatným uznesením súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku poplatková povinnosť v celom rozsahu zaniká. Rovnako poplatková povinnosť za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu 3f) v celom rozsahu zaniká, ak poplatník vzal námietku späť pred predložením veci nadriadenému súdu. Ak bol na majetok poplatníka vyhlásený konkurz podľa osobitného predpisu 3f) a správca v konaní pokračuje namiesto poplatníka, poplatková povinnosť zaniká v tom rozsahu, v akom ešte nebola splnená.

Právna situácia, ktorá by viedla k zániku poplatkovej povinnosti žalovanej, vo veci nenastala. Postup žalobcu bol preto pri vymáhaní poplatku, prostredníctvom žaloby o určenie právneho dôvodu, výšky a poradia pohľadávky v sume 99,50 eur v súlade s ustanoveniami zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, ktoré správne aplikoval v napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa. Tvrdenia žalovanej opreté o uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o bezdôvodnom obohatením získaním plnením, ktorého právny dôvod odpadol nie je možné aplikovať na predmetnú právnu vec, pretože sa nejedná o obdobný prípad. V danej veci ide o poplatkovú povinnosť, ktorá vyplýva účastníkovi podľa zákona č. 71/1992 Zb. podávajúcemu odvolanie. Žalovaná poplatok nezaplatila a ani nevyužila svoje právo podať opravný prostriedok. Túto skutočnosť nijako nespochybnila. Po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 27. 5. 2011, č. k. 11Cbi/3/2008-159 žalobca získal právoplatne vymáhatelnú pohľadávku a bolo jeho povinnosťou, túto pohľadávku si právnym spôsobom uplatniť a vymôcť. V predmetnom súdnom konaní sa preto nejedná o bezdôvodné obohatenie žalobcu - štátu na úkor žalovanej. Pre úplnosť Najvyšší súd Slovenskej republiky dodáva, že rozhodnutím o mimoriadnom opravnom prostriedku nebolo zrušené rozhodnutie o poplatkovej povinnosti žalovanej.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.